

EEN ZENDSCHIP IN MAASSLUIS – RADIO DELMARE

DE BRUGWACHTER IN MAASSLUIS WAS INGELICHT

Door: Jan van Gelderen

De tijd van radiopiraten op de Noordzee ligt alweer zo'n veertig jaar achter ons. In 1961 begon radio Veronica met het 'geluid van een jong en vrij Europa'. Veronica werd, net als bijvoorbeeld Radio Noordzee en Mi Amigo, vooral populair door de popmuziek die voortdurend gedraaid werd. Door het Verdrag van Straatsburg in 1974 werd uitzenden van buiten de territoriale wateren strafbaar en kon Justitie dus eindelijk optreden tegen deze piraterij. Dat de Maassluise haven ooit nog eens podium voor dit justitieoptreden is geweest, is misschien minder bekend...

Vanaf 1978 deed Radio Delmare vier pogingen om via een zendschip radio-uitzendingen vanaf de Noordzee te verzorgen onder de fraaie naam Delmare Omroep Organisatie. Deze naam was min of meer een afleidingsmanoeuvre voor Justitie: in feite waren het avonturiers die clandestien wilden gaan zenden vanaf zee.

De bron van dit verhaal: Leen Vingerling

Een van die avonturiers was Leen Vingerling, een belangrijke bron voor dit artikel. Leen is een geboren Westlander (1956, Naaldwijk), gepokt en

De logger Sch 324 Morgenster uit 1919 was te koop bij zeesportvisserij Jacques Vrolijk in Scheveningen.

Bij scheepswerf De Haas lag de Morgenster afgemeerd voor reparatie.

gemazeld in de wereld van radiopiraterij, medeoprichter van de WOS en sinds 1995 woonachtig in Zuid-Frankrijk waar hij actief is in het beheer en onderhoud van zogenoemde tweede huizen.

Het eerste zendschip van Radio Delmare, de Aegir, sloeg in september 1978 voor de kust van Goeree van haar ankers en werd door de sleepboot Smitsbank de haven van Maassluis binnengesleept en vervolgens door Justitie in beslag genomen.

Drie jaar later volgde er weer een inbeslagname in Maassluis. Zes man werden gearresteerd. Hier begint het verhaal van Leen Vingerling...

Waar kun je zonder op te vallen een zendschip uitrusten?

Leen: 'Wij werden benaderd door een man die de Rotterdamse zanger Ray Statson (René Stolk) wilde promoten, maar geen gehoor kreeg voor diens platen in Hilversum. De landelijke radio wilde de platen niet draaien. Wij kwamen tot de afspraak – kort gezegd – dat hij geldschietter werd en wij een boot op zee zouden leggen. Het schip zou de naam van de zanger krijgen en de platen zouden volop gepromoot worden.'

Later heeft het schip voor oliefabriek De Ploeg gelegen.

Omdat de geldschieter buiten beeld wilde blijven werd Leen Vingerling bij wijze van spreken 'katvanger' en ging hij – eind 1980 – op zoek naar een geschikt oud schip om te (laten) ombouwen tot zeeschip. Bij zeesportvisserij Jacques Vrolijk in Scheveningen was de oude logger (1919) Sch 324 Morgenster te koop. Dit schip had in de jaren '70 ooit nog het zendschip Mi Amigo bevoorraad.

Het schip had waterschade en er moesten nog de nodige reparaties verricht worden. Leen Vingerling kwam met reder Vrolijk tot een akkoord voor 37.500 gulden. Vrolijk rook al een beetje onraad en wilde ervan verzekerd zijn dat het schip niet als zendschip zou worden gebruikt, waardoor hij later last met justitie zou krijgen. Ook hier kwam Leen Vingerling weer met het verhaal dat het schip als promotieschip voor de zanger Ray Statson zou gaan fungeren in Nederlandse havens.

De vraag was: waar kun je zonder op te vallen een zendschip uitrusten? Er stond namelijk een gevangenisstraf van zes maanden en een boete van 10.000 gulden op. De keus viel op de haven van Maassluis...

Argwaan en contant betalen

De Morgenster werd bij scheepswerf De Haas in Maassluis afgemeerd. De Haas repareerde het lek door er een nieuwe plaat op te lassen, ook werden de masten geplaatst en getuid. Met een groep Westlandse vrienden ging Leen Vingerling zelf ook aan de slag aan boord van de Morgenster: de ruimen werden omgetoverd tot messroom en kombuis, aparte geluiddichte

Vanwege de hoge (zend)masten kwamen er regelmatig vragen. We vertelden dat die voor feestverlichting waren.

vertrekken zouden als studio dienen. De ligplaats van de Morgenster was inmiddels verplaatst naar de binnenhaven tegenover oliefabriek De Ploeg. Leen Vingerling had midden jaren zeventig als discjockey in discotheek Vlietzicht in Maasland gewerkt en had daar verkering gekregen met Marjo Marcus. Zij woonde op Haven 23, tegenover scheepswerf De Haas. Leen trok bij haar in en kon zo achter het huisraam 'de boel' in de gaten houden. Zijn schip lag als het ware voor de deur geparkeerd!

Ongeveer een half jaar lang werd er 'in stilte' door zes man hard gewerkt aan de Morgenster. Er kwam een generator voor de zender en er werden zware ankers geplaatst. Vanwege de hoge (zend)masten kwamen er regelmatig vragen. Ook nu weer werden de vragen afgewimpeld met de mededeling dat er hoge masten nodig waren voor de feestverlichting en vlaggen. Toch was er wel argwaan: de havenmeester kwam steeds zijn geld incasseren en bij De Haas moest er altijd contant betaald worden. Men had kennelijk de gedachte dat het schip er wel eens vandoor kon gaan zonder te betalen!

Politiebestorming in de haven

Er was inmiddels ruim 120.000 gulden uitgegeven om de Delmare zeeklaar te maken en het werd tijd voor een proefvaart. Op 22 mei 1981 verzocht Leen Vingerling de brugwachter van de Koepaardbrug in Maassluis de brug te openen voor de proefvaart van de Morgenster. Vanwege het verkeer kon dit niet direct, maar kort na de middag zou dat geen probleem zijn volgens de brugwachter.

Het liep echter totaal anders dan de avonturiers op de Morgenster hadden gedacht! Op het moment dat men de trossen wilde losmaken voor de proefvaart bestormde de politie het schip met zes man en werd de bemanning voor verhoor meegenomen naar het politiebureau in Maassluis. Daar was het wachten op de experts van de Radio Controle Dienst.

Het schip werd aan de ketting gelegd en later versleept naar de Entrepot-haven in Rotterdam. Daarmee waren de geplande radio-uitzendingen van Radio Delmare vanuit zee met de Morgenster definitief van de baan.

De brugwachter was al lang tevoren ingelicht door de politie over de Morgenster. De politie was namelijk op de hoogte van de echte plannen met de Morgenster. Een aspirant-dj van Radio Delmare had ontslag genomen bij zijn werkgever en had verteld dat hij bij Radio Delmare op de Morgenster zou gaan werken. De werkgever lichtte de politie in. Dat was uiteindelijk dus de reden dat de brug voor de proefvaart dicht zou blijven en de Morgenster in beslag genomen werd.

Verbeurdverklaring van de Morgenster

Bij de rechtszaak die een jaar later plaatsvond werd de Morgenster verbeurd verklaard. Hoewel er geen zendapparatuur was aangetroffen, waren de in beslaggenomen zeekaarten – met daarop de positie die het schip moest

Met een groep Westlandse vrienden ging Leen Vingerling zelf ook aan de slag aan boord van de Morgenster.

kiezen op de plaats waar eerder een schip van Radio Delmare had gelegen – doorslaggevend voor de officier van justitie.

Na twee jaar procederen kreeg de geldschieter van het hele project (Gerard van Dam) zijn schip weer terug. Er zou toch onvoldoende bewijs zijn dat de Morgenster een zendschip zou worden.

Het schip is verkocht en met veel moeite opgeknapt tot klassiek zeilschip. Het was ondermeer tijdens Sail Amsterdam in 2010 te bezichtigen.

Leen Vingerling zegt – ruim dertig jaar later na de verbeurdverklaring van de Scheveningse logger – toch wel een beetje trots te zijn. Trots op wat er bijna honderd jaar later geworden is van de Sch 324, na een start in Scheveningen in 1919 als haringlogger. ‘Uiteindelijk is het een geweldige bezienswaardigheid geworden. Weliswaar doet niets meer dan het casco nog aan de logger en het zendschip herinneren. Het is nu een prachtig zeilschip dat geschikt is voor feestelijke evenementen en zeiltochten.’

Met dank aan Leen Vingerling